

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila právní věci žalobkyně: **JUDr. J. M.**, zast. advokátem JUDr. Jakubem Kadlecem, se sídlem Karolinská 661/4, Praha 8, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2022, č. j. SPU 434723/2022, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 9. 2023 č. j. 55 A 9/2023-107,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč k rukám jejího zástupce JUDr. Jakuba Kadlece, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala dne 23. 10. 2022 u Krajského pozemkového úřadu pro Plzeňský kraj (dále jen „krajský pozemkový úřad“) žádost o poskytnutí informací týkajících se znaleckého posudku zpracovaného pro účely ocenění nemovitostí, které byly žalobkyni v rámci privatizačního projektu nabídnuty k přímé koupi. Konkrétně žalobkyně požadovala informace, zda byl znalecký posudek již vypracován, případně o jeho poskytnutí, zda a kdy byl již posudek převzat žalovaným, jakým způsobem žalovaný stanovil kupní cenu 16 000 000 Kč navrženou za převod posudkem oceňovaného majetku žalobkyni, a pro případ neposkytnutí posudku o informace týkající se způsobu ocenění nemovitostí znalcem.

[2] Krajský pozemkový úřad žádost o poskytnutí informací v celém rozsahu odmítl podle § 15 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění do 31. 12. 2022 (dále jen „informační zákon“). Odvolání proti rozhodnutí krajského pozemkového úřadu žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

[3] Krajský soud v Plzni shora označeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil. Současně dle § 16 odst. 6 informačního zákona žalovanému přikázal poskytnout žalobkyni požadované informace.

[4] Úvaha žalovaného ohledně poskytnutí informace o zpracování posudku je dle krajského soudu nepřezkoumatelná, respektive nesprávná. Žalovaný považuje posudek za vypracovaný teprve jeho převzetím. Zpracování a převzetí posudku je však nutno odlišovat. Ve smyslu § 3 odst. 3 informačního zákona je informací jakýkoli obsah. Informace o tom, zda již posudek byl, nebo nebyl zpracován, nepochybně existovala a měla být žalobkyni poskytnuta. Neobstojí ani odkaz na § 11 odst. 1 písm. b) informačního zákona, neboť teprve obsah posudku by mohl být informací předvídanou tímto ustanovením.

[5] Pokud jde o informaci o převzetí posudku, krajský pozemkový úřad výrokem svého rozhodnutí informaci odmítl poskytnout. V odůvodnění však uvedl, že posudek nepřevzal, tedy fakticky informaci poskytl. Zatížil tak své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro rozpor výroku s odůvodněním. Informace o převzetí posudku podle krajského soudu měla být poskytnuta z obdobných důvodů jako informace o jeho zpracování.

[6] Neposkytnutí samotného posudku poté nebylo možno odůvodnit poukazem na § 11 odst. 1 písm. b) informačního zákona, který upravuje fakultativní důvod omezení poskytnutí informace. V první řadě nebyla splněna podmínka použití tohoto ustanovení. Posudek netvořil informaci vzniklou při přípravě rozhodnutí povinného subjektu, jelikož sloužil jako podklad rozhodnutí vlády v rámci privatizačního projektu. Krajský soud neshledal důvod pro to vyložit uvedené ustanovení extenzivně. V této věci by poskytnutí posudku nijak neohrozilo rozhodovací činnost vlády. Omezit poskytnutí informace z důvodu dle § 11 odst. 1 písm. b) informačního zákona dále předpokládá náležité poměření konkurujících zájmů na ochraně a veřejné dostupnosti informací, což správní orgány v této věci neprovedly. Skutečnost, že poskytnutí posudku nepovažovaly za účelné, dostatečným důvodem není.

[7] K žalobkyni požadované informaci o způsobu určení navržené kupní ceny se krajský pozemkový úřad ve svém rozhodnutí nevyjádřil. Žalovaný následně uvedl, že kupní cena byla stanovena na základě úsudku jeho odborného útvaru, zároveň však potvrdil správnost výroku prvostupňového orgánu o odmítnutí informace. Rozhodnutí žalovaného je tak i v tomto ohledu nepřezkoumatelné pro rozpor výroku a odůvodnění. Informace o způsobu ocenění nemovitosti znalcem pro případ, že nebude poskytnut znalecký posudek, krajský pozemkový úřad neposkytl, neboť byly předmětem dosud nepřevzatého znaleckého posudku. Argumentace správních orgánů nepřevzetím znaleckého posudku ani poukazem na § 11 odst. 1 písm. b) informačního zákona však z již uvedených důvodů neobstojí. Informace tak měla být poskytnuta.

pokračování

[8] Krajský soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť rozhodnutí žalovaného zrušil částečně pro nepřezkoumatelnost. Takový postup připouští judikatura Nejvyššího správního soudu. Rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2023, č. j. 9 Afs 10/2023 - 89, v němž byl formulován názor opačný, krajský soud považoval za vybočující z ustálené rozhodovací praxe a vyjádřený nad rámec nezbytného odůvodnění v dané věci.

[9] Vedle zrušení rozhodnutí žalovaného krajský soud dále podle § 16 odst. 6 informačního zákona žalovanému nařídil poskytnout žalobkyni požadované informace. Ačkoli judikatura NSS takový postup vylučuje v případě, že rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace je zrušeno pro nepřezkoumatelnost, v projednávané věci toto omezení neplatí. Částečná nepřezkoumatelnost v souzené věci spočívá pouze v rozporu odůvodnění (v němž byly fakticky sděleny požadované informace) a výroku o odmítnutí žádosti. Samotné důvody neposkytnutí informací však správní orgány vyložily přezkoumatelně. Není tak dán nedostatek důvodů rozhodnutí, který ve smyslu judikatury NSS brání tomu nařídít poskytnutí informací podle § 16 odst. 6 informačního zákona.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobkyně

[10] Žalovaný (dále „stěžovatel“) podává kasační stížnost z důvodu, který podřadil pod § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a řízení zastavit.

[11] Stěžovatel poukázal na skutečnost, že dne 31. 8. 2023 vydal pod č. j. SPU 347598/2023 rozhodnutí, na jehož základě poskytl znalecký posudek a zodpověděl otázky žalobkyně. Řízení před krajským soudem ve věci sp. zn. 55 A 9/2023 se tak stalo bezpředmětným. Uvedené nové rozhodnutí žalovaného bylo žalobkyni doručeno ještě před rozhodnutím krajského soudu v této věci. Žalobkyně tak byla plně uspokojena a stěžovatel navrhuje řízení zastavit ve smyslu § 47 ve spojení s § 62 s. ř. s.

[12] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti s argumentací stěžovatele nesouhlasí a navrhla kasační stížnost zamítnout. Nové rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2023 zaprvé nevyčerpalo původní žádost žalobkyně. Za druhé, nebyly splněny podmínky pro postup podle § 47 ve spojení s § 62 s. ř. s. Po formální stránce stěžovatel nepostupoval způsobem předvídaným § 62 s. ř. s. Nové rozhodnutí navíc vydal na základě nové žádosti žalobkyně o informace z roku 2023, nikoli z vlastní iniciativy. Po stránce materiální nedošlo k uspokojení žalobkyně, neboť stěžovatel ani v novém rozhodnutí nevysvětluje, jakým způsobem stanovil kupní cenu 16 000 000 Kč.

[13] V replice k vyjádření žalobkyně stěžovatel uznává, že odkaz na postup podle § 47 a 62 s. ř. s. nebyl v této věci přiléhavý. Jelikož bylo nové rozhodnutí stěžovatele vydáno v jiném řízení, než ve kterém vydal žalobou napadené rozhodnutí, postup podle uvedených ustanovení nebyl možný. Žalobkyně však dle stěžovatele měla vzít sama žalobu zpět. Zásadní je dle stěžovatele skutečnost, že došlo k uspokojení žalobkyně v jiném řízení, ve kterém jí byly původně požadované informace poskytnuty. Proti rozhodnutí v tomto řízení měla žalobkyně možnost podat žalobu, což ale neučinila.

[14] Žalobkyně se v duplice pozastavuje nad tím, že žalovaný v replice zpochybnil svoji jedinou kasační námitku. Z tohoto důvodu je kasační stížnost nedůvodná. K poukazu na možnost podat žalobu proti novému rozhodnutí stěžovatele uvádí, že jde o právo, nikoli povinnost žalobkyně. Ze skutečnosti, že žalobkyně žalobu nepodala, nelze dovozovat, že byla uspokojena. Žalobkyně dále mimo jiné poukázala na okolnosti, pro které stěžovateli muselo být známo, že se necítí být uspokojena novým rozhodnutím.

[15] V reakci na dupliku žalobkyně stěžovatel uvedl, že předmět řízení před krajským soudem tvořilo poskytnutí informací o zpracování a převzetí znaleckého posudku spolu se sdělením způsobu určení navržené kupní ceny. Žalobkyně nikterak nerozporuje, že jí již znalecký posudek byl poskytnut. Zpochybňuje pouze poskytnutí informace o způsobu stanovení kupní ceny. Tuto informaci však stěžovatel žalobkyni poskytl na základě rozhodnutí o odvolání ze dne 31. 8. 2023. Podle stěžovatele poté žalobkyně převážně polemizuje s dle jejího názoru chybným navržením kupní ceny, což ovšem není předmětem tohoto řízení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[16] Kasační stížnost je přípustná. Stěžovatel ji podává z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud neshledal jiné nedostatky podmínek řízení, které by bránily dalšímu postupu ve věci. Napadený rozsudek proto přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených v kasační stížnosti s přihlédnutím k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost **není** důvodná.

[18] NSS připomíná svoji ustálenou judikaturu, podle níž řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční, respektive principem vymezeného přezkumu. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozsudku soudu. Je proto odpovědností stěžovatelů, aby v kasační stížnosti specifikovali skutkové a právní důvody, pro které napadají rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 7. 2021, č. j. 1 As 132/2021 - 30, dále rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, a rozsudky NSS ze dne 15. 7. 2021, č. j. 1 As 132/2021 - 30, či ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70).

[19] Stěžovatel svoji kasační argumentaci v průběhu řízení měnil. V kasační stížnosti ze dne 26. 10. 2023 jako jediný důvod podání kasační stížnosti uvedl, že krajský soud měl zastavit řízení podle § 47 ve spojení s § 62 s. ř. s., neboť toto řízení se vzhledem k rozhodnutí stěžovatele ze dne 31. 8. 2023 stalo bezpředmětným. V replice k vyjádření žalobkyně však stěžovatel konstatoval, že nebylo možno postupovat podle § 47 a § 62 s. ř. s. Žalobkyně však byla stěžovatelem uspokojena, byť v jiném řízení, než z něhož vzešlo žalobou napadené rozhodnutí (v řízení o její nové žádosti o poskytnutí informací ze dne 9. 7. 2023). Veškeré informace požadované v původní žádosti žalobkyně tak obdržela na základě rozhodnutí stěžovatele ze dne 31. 8. 2023. Z toho patrně stěžovatel dovozuje, že odpadl předmět řízení před krajským soudem, neboť podle stěžovatele tento předmět tvoří poskytnutí informací týkajících se znaleckého posudku a stanovení navržené kupní ceny 16 000 000 Kč.

pokračování

[20] Předmětem řízení o žalobě proti rozhodnutí ve správním soudnictví je rozhodnutí správního orgánu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2021, čj. 6 Ads 233/2019 - 31, či ze dne 23. 11. 2020, č. j. 4 As 305/2018 - 36). Z ustálené judikatury NSS vyplývá, že pokud je žalobou napadené rozhodnutí pravomocně zrušeno, nahrazeno jiným nebo změněno v jiném řízení, odpadl tím předmět řízení o žalobě podle § 65 s. ř. s. (srov. např. rozsudek ze dne 2. 8. 2023, č. j. 5 As 187/2021 - 40, nebo usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 1 As 199/2021 - 58, ze dne 12. 9. 2018, č. j. 9 As 218/2018-72, či ze dne 8. 6. 2017, č. j. 1 Afs 332/2016-39). Dokud však na straně druhé takové rozhodnutí „právně existuje“, tj. není zrušeno, změněno, prohlášeno za nicotné či z jiného důvodu neodpadne, neodpadá ani předmět řízení o žalobě proti takovému rozhodnutí.

[21] V projednávané věci nebylo žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušeno, ani z jiného důvodu nepřestalo „právně existovat“. Pakliže stěžovatel uvádí, že na základě rozhodnutí ze dne 31. 8. 2023 žalobkyni poskytl (mimo jiné) informace, o které žádala v původní žádosti ze dne 23. 10. 2022, na jejímž základě správní orgány vydaly rozhodnutí přezkoumávaná v této věci, jednalo se o rozhodnutí v jiné věci (respektive o jiné žádosti žalobkyně), než v (respektive o) níž správní orgány rozhodovaly v projednávané věci. Tuto situaci tedy nelze podřadit pod vydání nového rozhodnutí ve smyslu § 101 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), natož nové rozhodnutí podle § 101 písm. a) správního řádu, jímž se jediné ve smyslu § 102 odst. 9 téhož zákona ruší původní rozhodnutí správního orgánu.

[22] Žalobou napadené rozhodnutí tedy v době rozhodování krajského soudu stále právně existovalo, nebylo změněno ani zrušeno. V řízení před krajským soudem proto neodpadl předmět řízení, což by představovalo neodstranitelný nedostatek podmínek řízení vedoucí k odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Otázkou tak v této věci může být pouze to, zda poskytnutí původně žádaných informací na základě nové žádosti žalobkyně, a to před vyhlášením rozhodnutí krajského soudu, mělo vliv na možnost krajského soudu rozhodnout ve věci.

[23] Jak uvedl NSS např. v rozsudku ze dne 24. 3. 2016, č. j. 3 As 66/2015 - 30, „nedostatek podmínek řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zahrnuje nedostatek ‚klasických‘ podmínek, jakými jsou podmínky na straně soudu (pravomoc, příslušnost), na straně účastníků (způsobilost k právům a procesní způsobilost) a věcné podmínky (existence návrhu a existence napadeného správního rozhodnutí) a dále některé překážky postupu řízení (překážka věci zahájené a věci rozhodnuté). Za takový nedostatek či překážku však nelze považovat skutečnost, že účinky napadeného správního rozhodnutí již vůči žalobci nepůsobí, neboť mu stěžovatel po odpadnutí důvodu pro odmítnutí žádosti informace poskytl. ... Správní soudy tedy v současné době přezkoumávají i taková rozhodnutí, která splňovala zákonem předepsané požadavky v době, kdy nabyla právní moci, ale která v době rozhodování soudu již žádné právní účinky nemají a do ničích práv nezasahují (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2015, č. j. 10 As 229/2014 - 41). Lze tak přisvědčit názoru stěžovatele v tom, že rozhodnutí soudu má v takovémto případě pouze deklaratorní charakter bez přímého vlivu na práva účastníků, avšak (podle soudu) s teoreticky možnými dopady pro jiná řízení, pro něž může být rozsudek správního soudu podkladem.“

[24] Uvedený závěr je plně přenositelný i na projednávanou věc. Je nepodstatné, jsou-li poskytnuty informace po odpadnutí důvodu pro odmítnutí žádosti o informace, aniž by žadatel podal novou žádost o informace, jako tomu bylo ve věci sp. zn. 3 As 66/2015, nebo zda k poskytnutí informací dojde až na základě opětovně podané žádosti, jako tomu bylo v nyní souzené věci. V obou případech se nic nemění na existenci původního rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace. Krajský soud tak postupoval správně, pokud věcně rozhodl.

[25] Tohoto závěru se přitom nijak nedotýká skutečnost, že krajský soud výrokem II. napadeného rozsudku podle § 16 odst. 6 informačního zákona přikázal krajskému pozemkovému úřadu poskytnout žalobkyní požadované informace. Skutečnost, že tyto informace později byly poskytnuty v jiném řízení, v tomto ohledu pouze znamená, že správní orgán splnil povinnost uloženou mu rozsudkem krajského soudu.

[26] Přestože tedy NSS nepřisvědčil argumentaci stěžovatele, musel se dále zabývat případnou existencí vad, k nimž je podle § 109 odst. 4 s. ř. s. povinen přihlížet z úřední povinnosti. Krajský soud totiž ve věci rozhodl ve smyslu § 76 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, a to navzdory vyjádření žalobkyně, která trvala na nařízení jednání (viz č. l. 93 spisu krajského soudu).

[27] Krajský soud svůj postup zdůvodnil tím, že rozhodnutí žalovaného zrušil částečně pro nepřezkoumatelnost. Zákonost takového postupu dle krajského soudu potvrdila rozhodnutí NSS ze dne 12. 2. 2015, č. j. 9 As 152/2014 - 43, a ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 As 300/2020 - 26. Je pravdou, že NSS v uvedených rozhodnutích aproboval možnost rozhodnutí bez jednání, pokud pouze část důvodů, pro které krajský soud napadené rozhodnutí ruší, spadá pod případy vymezené v § 76 odst. 1 s. ř. s. Současně však NSS v citovaném rozsudku č. j. 9 As 152/2014 - 43 uvedl, že „ruší-li soud rozhodnutí správního orgánu z některého z důvodů § 76 s. ř. s. a současně věcně přezkoumá jinou žalobní námitku, je z hlediska povinnosti ústního projednání věci, vždy nutné zvážit konkrétní okolnosti. Bylo by přepjatým formalismem přistoupit ke zrušení rozhodnutí krajského soudu pouze z důvodu ústního neprojednání jedné dílčí otázky, jestliže neprojednání této otázky nemůže mít vliv na výrok rozsudku krajského soudu a současně by projednání věci nemohlo přinést ani novou argumentaci, ani žádná nová zjištění.“ (zvýraznění doplněno – poznámka NSS).

[28] Krajskému soudu je v tomto ohledu třeba vytknout, že úvahu předvídanou citovaným rozhodnutím neprovedl, respektive ji v napadeném rozsudku přezkoumatelně nevyjádřil. Stejně tak se krajský soud mylí, pokud považuje právní názor kasačního soudu vyjádřený v rozsudku č. j. 9 Afs 10/2023 - 89 za ojedinělý a vybočující z dosavadní judikatury (srov. rovněž kupř. ten samý závěr v rozsudku NSS ze dne 6. 9. 2023, č. j. 10 Afs 10/2023 - 78, bod 21). V obou těchto (stejně jako dalších věcech týkajících se otázky dotací pro společnosti ze skupiny Agrofert) NSS pouze provedl výše citovanou úvahu, tedy zda ústní jednání před městským soudem, které se nekonalo, byť na něm účastníci řízení trvali, mohlo v daných věcech přinést novou argumentaci či zjištění. V kontextu spíše zvláštní konstelace, kdy městský soud formálně rušil rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost, nicméně zároveň provedl detailní věcný přezkum zákonitosti napadeného rozhodnutí, aniž však dal účastníkům řízení prostor k prezentaci jejich názorů, kterého se výslovně dožadovali, došel NSS k závěru, že tento postup založil vadu řízení před městským soudem.

pokračování

[29] Uvedenou vadu však v projednávané věci nelze považovat za natolik zásadní, že by odůvodňovala zrušení napadeného rozsudku. Na ústním projednání věci trvala žalobkyně, již krajský soud napadeným rozsudkem plně vyhověl; žalovaný souhlasil s rozhodnutím bez jednání (viz č. l. 87 spisu krajského soudu). Navíc lze souhlasit s krajským soudem, že ústní projednání otázky, o které krajský soud věcně rozhodoval, by v kontextu zde projednávané věci mnoho nového přinést nemohlo. Lze tedy souhlasit, že jeho absence neměla vliv na výrok rozsudku krajského soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[31] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Procesně úspěšná byla v řízení před NSS žalobkyně, již proto vůči žalovanému svědčí právo na náhradu nákladů řízení v plném rozsahu. Důvodně vynaložené náklady řízení tvoří náklady na zastoupení advokátem, které sestávají zaprvé z odměny advokáta za dva úkony právní služby, a to podání vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 13. 2. 2024 a vyjádření (duplika) k replice stěžovatele ze dne 8. 4. 2024 [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], ve výši 3 100 Kč za každý úkon [§ 7 bod 5. a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], celkem tedy 6 200 Kč. Dále náklady zastoupení tvoří paušální náhrada hotových výdajů advokáta za dva úkony právní služby v celkové výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Částka náhrady 6 800 Kč se dále zvyšuje o 21 % odpovídajících sazbě daně z přidané hodnoty, jejímž je zástupce žalobkyně plátcem. Celkem tedy náhrada nákladů činí 8 228 Kč, které je žalovaný povinen zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2024

Michal Bobek
předseda senátu